

RODOS ADASINDAKİ OSMANLI EVKAFI (1522-1711)

M. Akif ERDOĞRU

Rodos adasına ait bir evkaf tahririnde, Kanunî Sultan Süleyman evkafı haricinde, 1711 (Muharrem 1711) yılına kadar Rodos adasında hayırsever zengin müslümanların yaptığı vakıflar üzerine bize ayrıntılı bilgi verilmektedir¹. Bilindiği gibi, Rodos adası fethedildikten sonra, adasının mahsulatının çoğu Kanunî Sultan Süleyman'ın Rodos şehrindeki camii, imareti ve medresesinin vakfına tahsis edilmişti². Rodos adasına ait 3 Muharrem 1123 tarihli başka bir evkaf tahririnde (no.105) fethinden sonra Rodos şehir merkezinde yaşayan yahudi ve gebr mahallelerinin ve adadaki 44 köyün ispençe ve diğer vergilerinin (*badiheva, arus, beytulmal, cürm ü cinayet, yava, mefkud, kaçgun, müjdegani-i abd-i abık*) bu evkafa ait olduğu açık olarak yazılmaktadır. Bundan başka, Rodos adasının civarındaki Hereke, Simyaki, İncirli, Paşa, Yalı, Esteriloki, İlyaki, İstanköy, Kalimnoz, Keçi, Liryo ve Erheneçli gibi küçük adacıkların ispençe vergileri de bu vakfa ayrılmıştır. Biz bu küçük yazımızda zengin Kanuni evkafını bir kenara bırakarak, adayı yaptıkları

¹ Tapu ve Kadastro Arşivi (=TKA), no.44. Bu vakıf kayıtlarından başka, Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi'nde (no.184, *Cezair-i Bahr-i Sefid Esası*) Rodos adası vakıfları belgeleri halen muhafaza edilmektedir. Bu arşivde kaydı bulunan vakıflar şunlardır: 1) Alaca Tekye (Ali Paşa tekyesi vakfı), 2) Abdülcélil Bey mescidi, 3) Ebubekir Paşa evkafı, 4) Sultan Mustafa camii, 5) Memi Paşa türbesi, 6) Sultan Süleyman camii ve imareti, 7) Koru-zade Ahmed Bey camii, 8) Es-seyyid Hacı Mehmed Kaptan bin Yahya camii, 9) Hurmalı medrese, 10) Receb Paşa camii, 11) Ertuğrul camii (Çayırköy'de), 12) Enderun camii, 13) İbrahim Paşa cami-i cedidi, 14) Uzgur köyü camii, 15) Şadırvan camii, 16) Tireli Hamza Bey mesciti, 17) Karabağlı Kapdan Süleyman Paşa camii, 18) Elvan-zade Hacı Mehmed Ağa dershanesi, 19) Dolaplı mescid, 20) Mısırlı Ali Hilmi Paşa camii (kendisi 1909 yılında vefat etmiştir), 21) Kattaviya köyü camii, 22) Hasan Bey ibn Abdullah vakfı, 23) Kaliha köyü camii. 1711 yılından sonra başka hayırsever kişiler de adada vakıflar yapmışlardır. Örneğin, hassa ruesadan Hasan reis ibn Abdullah 1017 yılında Enderun camii mahallesindeki ev ve firmını vakfetmişti. Vakıfnamesi Başbakanlık Arşivi'nde saklanmaktadır. (*Başbakanlık Arşivi, Vakfiyeler Fihristi*).

² Rodos adasındaki Kanuni evkafını şu yazımda inceleme fırsatını bulmuştum: *The Island of Rhodes under Ottoman Rule : Military Situation, Population, Trade and Taxation, Arab Historical Review For Ottoman Studies*, 13-14, October 1996, ss. 29-41. Osmanlı Rodosu üzerine yeni bir araştırma Nicolas Vatin tarafından yapılmıştır: *L'Ordre de Saint-Jean-de-Jérusalem, l'Empire ottoman et la Méditerranée orientale entre les deux siècles de Rhodes (1480- 1522)*, 1994, XVI- 571 sayfa.

hayri hizmetleriyle bir Osmanlı toprağı haline getirmiş olan diğer hayırsever müslüman Türk eşhasının evkafı üzerinde durmak istiyoruz.

I- Vakıf Kurucuların Kimlikleri

Adaya ait evkaf belgeleri *incelendiğinde, ağa, paşa, zade, bey, şeyh, hatun, reis, efendi, çelebi ve hacı* gibi ünvan ve lakaplar taşıyan hem kadın hem de erkek hayırsever müslüman Türklerin kazançlarını, Rodos adasında kurulmuş olan cami, mescit, mektep, muallimhane, musluk, suyolları gibi dinî ve beledi kuruluşların işlevlerini sürdürebilmeleri için vakfettikleri görülmektedir. Bunlar, adanın bir Osmanlı-Türk toprağı haline gelmesini sağlayan kişiler oldukları için son derece önemli kişilerdir. Bilindiği gibi, evkaf müessesesi hayri ve dini özelliğinin dışında, bir de Osmanlı fetih siyaseti içerisinde ayrı bir işleve sahip olmuştur. Yeni fethedilmiş bir Osmanlı toprağında, zamanla evkafın ortaya çıkmaya başlaması, oradaki Osmanlı iskan siyasetinin son safhalarından birini teşkil etmekteydi. Kısacası, bir yerde vakıfların kurulmuş olması, orada Osmanlı hakimiyeti tesis etmiş olduğunun bir işaretidir. Bu vakıf vesikalarından anlaşılmaktadır ki bu hayırsever kişilerin çoğu Anadolu ve Rumeli menşelidir. Özellikle Batı Anadolu şehirlerinden pek çok aile, adanın fethinden sonra, adaya göçetmiş veya göç ettirilmiştir; onlar da zamanla adada vakıflarını tesis etmişlerdir. Örneğin, Rodos şehrinde bir mescid yaptırmış olan Hamza Bey aslen Tire’lidir. Diğer bir örnek, adada bir vakıf kurmuş olan Osman Efendi aslen Selaniklidir³. Bu vakıf sahiplerinin çok azının köle kökenli oldukları taşıdıkları isimlerden anlaşılmaktadır. Örneğin, köle kökenli olduğu anlaşılan sadece bir kişiye, Hacı Sünbül’e, vesikalarda rastlanılmaktadır.

Çizelge 1: Rodoslu vakıf sahiplerinin taşıdıkları ünvanlar

	Ağa	Paşa	Zade	Bey	Şeyh	Hatun	Reis	Efendi	Çelebi	Hacı	unvansız
Cami	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1
Şahıs	-	-	1	1	-	6	1	3	2	3	3
Mescit	1	1	1	3	1	-	-	-	1	-	16
Mektep	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Taam	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Musluk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Türbe	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Toplam	1	3	2	5	1	7	1	3	3	4	21

Bu çizelgeye göre, vakıf sahipleri arasında ünvan ve lakapsız hayırseverlerin sayısının çok olduğu görülmektedir. Ancak, hemen belirtmek gerekir ki, bu ünvansızlar içerisinde, kurucusu belirsiz olan vakıflar (*amme vakıfları*) bulunmaktadır. Bu vakıflar ya bir esnaf cemaatinin mescidine ya da askeri bir cemaatin mescidine

³ Ekteki belgelere bakınız.

aittir. Gerçekten de Rodos şehrindeki Şadırvan mescidi vakfı, Hurmalı mescit vakfı, İskele mescidi vakfı, Şadırvan mescidi vakfı, Yeniçeri mescidi vakfı ve Debbağhane mescidi gibi vakıflar bu türden, kısacası vakıflarının kurucuları Osmanlı vesikalarında açık olarak yazılmamış olan amme vakıflarıdır.

Vakıf kurucuları arasında dikkati çeken bir kesim Rodoslu hayırsever müslüman türk *hatunlarıdır*. Örneğin, Nefise Hatun, Ümmügülüm Hatun gibi Rodoslu kadınlar, paralarını ve mülklerini özellikle adada *Kur'an* okunması ve kandil yakılması için vakfetmişlerdir. Burada ilgi çekici bir vakıf Kırım hanlarından Mehmed Giray Han'ın annesi Daver Bike Sultan'ın, Kırım hanlarından Can Bek Giray Han Kumburnu'nda türbesi için yaptığı vakıftır. Neşredilmiş mezartaşı kitabesine göre Can Bek Giray 16 Cemazielahir 1046 (1636) tarihinde vefat etmiş ve Kumburnu'ndaki türbesine defnedilmişti⁴. Malumdur ki fethinden sonra Rodos adası itaatsız Kırım han ve hanzadelerinin mecburi ikamet yerlerinden biriydi. Öyle anlaşılıyor ki Rodos şehrinde bu Kırım hanzadelerinin devamlı ikamet ettiği bir '*hanzade mahallesi*' fethin ilk yıllarından beri Rodos şehrinde kurulmuş bulunuyordu.

Bey unvanını taşıyan vakıf sahibi sadece beş kişidir. Tireli Hamza Bey, Abdülcelil Bey, Seyyid Ahmed Bey, Hamza Bey, ve Ali Bey. Bu beyler adada görev yapmış Osmanlı askerleridir. Örneğin, Seyyid Ahmed Bey, 1522 yılında adanın fethedilmesinde önemli rol oynamış olan Kurtoğlu Reis'in oğludur ve Demirli camii için vakıflar yapmıştır.

Hacı unvanını taşıyan dört hayırsever ile *efendi* ve *çelebi* unvanını taşıyanlar kişiler adada *Kur'an* okunması için paralarını vakfetmiş müslüman erkeklerdir.

Vakıf sahipleri arasında *paşa* unvanını taşıyan üç kişi özellikle dikkat çekmektedir. Bunlar Receb Paşa, Mustafa Paşa ve Kara Mustafa Paşa (1634-83)dır. Recep Paşa, Rodos şehrinde 996 tarihinde bir cami inşa ettirmiş⁵ ve bu camie vakıflar yapmıştır. Mustafa Paşa Rodos şehrinde bir mescid yaptırmıştır. Kara Mustafa Paşa da aynı şehirde bir mektep inşa ettirmiştir.

Zade, *ağa*, *şeyh* ve *reis* unvanlarını taşıyan müslüman erkekler özellikle mescidler için paralarını vakfetmişlerdir. Bunlar için bir örnek vermek gerekirse, hayırsever müslüman türk Memi Şeyh parasını mescidi için vakfetmiş ve mezar yazıtına göre 29 Rebiülevvel 1030 (1621) tarihinde vefat ederek Rodos şehrinde defnedilmiştir⁶. Yaptığım bu kısa açıklamalardan görülmektedir ki hemen her sosyal sınıftan kişilerin adada vakıf tesis etmesine resmen izin verilmiştir.

⁴ Zeki Çelikkol, *Rodos'taki Türk Eserleri ve Tarihçe*, Ankara 1992, s. 48.

⁵ Zeki Çelikkol, *aynı eser*, s. 74.

⁶ Zeki Çelikkol, *aynı eser*, s. 76.

II-Vakfedilmiş Gelirler

Metnin sonunda yayınladığımız vakıf belgesi incelenirse, vakfedilen gelirlerin para (*nükud*) ve taşınmaz mallar olduğu görülür. Vakıf kurucularının çoğu, nakitlerini vakfetmişlerdir. İslam ve Osmanlı hukukunun izin verdiği ölçülerde, özellikle onu onbir olmak üzere, vakıf paralar faize verilmiş (*ribh*) ve hayri ve beledi harcamalar bununla karşılanmıştır. *Murabaha* usülünün Rodoslu vakıf kurucuları arasında çok tercih edilmesinin sebebini izah etmek gerçekten zordur. Ancak bu durum, bu kişilerin adadan gayrimenkul sahibi olmadıklarından veya adaya kısa bir süre önce geldikleri için ellerindeki tek kaynağın para olduğundan kaynaklanmamaktadır. Bu uygulama, muhtemelen, para vakıflarının zirai kaynaklara göre daha fazla gelir getirmesi ve paranın diğer vakıf kaynaklarına göre daha hızlı deveren etmesinden dolayı daha çok kazanç getirdiği için tercih edilmiş olmalıdır. Nitekim, vakıf paralar üzerinde vakıf sahiplerince çok ince faiz hesapların yapıldığı gözlenmektedir. Vakfedilen tek nakit akça değildir. Bundan başka, *riyal gurus* ve *para* denilen nakidler de vakfedilmiştir. Örneğin eğer akça vakfedilmişse, önce *çürük* (düzeltilemez bozuk akça) veya *sağ* (iyi, ayarlı akça) olup olmadıkları tesbit edilmiş ve daha sonra *çürükler* tedavüldeki *para*'ya eşitlenmiştir. 1711 yılında adada *bir para beş sağ akça* değerindedir. Diğer bir mesele, *riyal gurus*'un ne anlama geldiğidir. Çünkü, bu adalarda sadece Osmanlı paraları tedavülde değil, aynı zamanda, farklı devletlerin paraları da deveren etmekte idi. *Riyal gurusla*, İspanyol gümüş riyali mi kastedilmektedir ? Çünkü, vesikalardan anlaşılıyor ki, 1711 yılında, riyal gurus, akçaya göre çok daha değerliydi. Vakfedilmiş diğer kaynaklar ise, ev (*hane*), mahzen, dükkan, yağhane, havlı, undeğirmeni (*asyab*) gibi taşınmaz mallardır. Zirai ve gayrimenkul kaynakların çok olarak vakfedilmemesi, büyük bir ihtimalle, Rodos şehrinin özellikle Kanuni zamanından beri çarşı, arasta ve bedestenleriyle hareketli bir ticaret şehri olmasından ileri gelmektedir.

III-Vakıfların Amacı

1711 yılına kadar adada kurulmuş vakıfların hangi hizmetler için yapıldığı incelendiğinde ilgi çekici bir neticelerle karşılaşmaktayız: camiler için 3 vakıf, mescitler için 24 vakıf, musluklar için 2 vakıf, mektep için 1 vakıf, muallimhane için 1 vakıf, su-yolu için 1 vakıf, taam için 1 vakıf ve türbe için 1 vakıf olmak üzere, toplam 30 vakıf amme menfaati için yapılmıştır. Kalan 20 adet vakıf ise şahsi vakıflardır. Bu rakamlardan anlaşılıyor ki hayırsever müslümanların gayesi İslam dininin adada yayılması ve yaşatılmasıdır. Cami ve mescitlerin düzenli olarak ibadete açık tutulması; mektep ve muallimhanelerin İslam dinini öğrenmek isteyen talebelere sürekli eğitim vermesi bu hayırsever kişilerin asıl amacıdır. *İmam*, *hatip*, *müezzin*, *kayyum*, *eczahan*, *devirhan*, *muarrif*, *mütevelli*, *katip*, *cabi*, *ferraş*, *mutemed*, *vakıf nazırı*, *halife*, gibi dini hizmetli ve görevlilerin konut ve maaşları bu hayırseverlerin kurmuş olduğu vakıflardan sağlanmıştır. Bundan başka, vakıf binaların onarım masrafları, kandil ve diğer masrafların tümü bu vakıflarca karşılanmıştır. Burada ilgi çekici iki hayır cihetinden bahsetmek istiyorum: biri, Rodos şehrinin tatlı su ihtiyacının karşılanması;

diğeri de şehirdeki aç insanların beslenmesidir. Bilineceği üzere içilebilir tatlı su azlığı Osmanlı döneminde sadece Rodos adasının değil, bütün Ege ve Akdeniz adalarının en mühim sorunudur. Bu önemli meseleyi çözümlenebilmek amacıyla zengin müslümanlar hiç çekinmeksizin paralarını vakfetmişlerdir. Bunun için şehirlerde çeşmeler, camilerde şadırvanlar yaptırmışlar ve *ab-keşlik*, *su-yolculuk* ve *su-yolu tamirciliği* gibi suyla ilgili memuriyetler ihdas ederek bütün insanların tatlı su ihtiyaçlarını karşılamayı hedeflemişlerdir. Hakikaten, belgeler incelendiğinde, bu uğurda pek çok emek ve paranın harcanmış olduğu görülmektedir. Diğer bir örnek ise *Kızılkapı* denilen yerde aç kişilerin doyurulması için yapılmış taam vakfidir. Bu vakıf, parasıyla et, sadeyağ, pirinç ve diğer gerekli malzemeleri alarak aç insanları doyurmayı hayri bir vazife kabul etmiştir. Kısaca izah ettiğim bu son iki gaye, İslami bir amaç olmakla beraber, daha çok, fevkalade insanı bir davranıştır. Rodoslu zengin müslüman hayırsever kişilerin bir kısmı da paralarını ölümlerinden sonra ruhları için dua edilmesi gayesine vakfetmişlerdir. Bunun için de Kuran'dan *Yasin*, *İhlas*, *Nebe'*, *Muhammed* ve *Mülk* surelerinin okunmasını istemişlerdir.

IV-Sonuç

Bu vakıf belgelerinden, fethinden sonra adaya yerleşmiş Anadolu ve Rumelili zengin hayırsever müslüman türkler, kadınlar da dahil, kurdukları vakıflarıyla, özellikle müslümanlar arasındaki dayanışmayı artırarak, adada İslam dininin yayılması ve yaşatılması için gayret sarfettikleri açık olarak anlaşılmaktadır.

METİN

(TKA, no.44, v.77-84)

Evkaf-ı müteferrika der nefis-i Rodos

1-Cami-yi şerif-i merhum Receb Paşa der nefis-i Rodos

asl-ı mal 359.000 murabaha onu onbir yük hesabı üzere 44.875

ıcarat-ı mahzenha fi sene 1.320

ve zemin-i enderun fi sene 300

Yekun 47.495

el-masraf

cihet-i imamet yevm 5

cihet-i hitabet yevm 5

cihet-i müezzın 2 nefer fi 5 yevm 10

cihet-i kayyım 2 nefer fi 4 yevm 8

cihet-i ecza-hanan 10 nefer yevm 11

cihet-i devr-han 5 nefer yevm 6

cihet-i muarrif yevm 2

cihet-i tevliyet yevm 20

cihet-i kitabet yevm 8

cihet-i cabi yevm 4

cihet-i ferraş ve kennas yevm 2
cihet-i ab-keş-i musluk yevm 1.5
cihet-i mutemed yevm 4
cihet beray-ı kandil-i minare yevm 1.5

meşruta beray-ı imam-ı cami-i m
vazife bade's-salatü's-subh sure-i Yasin-i şerif tilavetiçün fi yevm 2
ve kable'l-salatü'z-zahr Yasin-i şerif tilavetiçün fi yevm 2
bade's- salatü'z-zahr Aşer-i şerif tilavetiçün fi yevm 2
bade kable'l-salatü'l-asr sure-i Yasin-i şerif tilavetiçün fi yevm 2
badehu salatü'ş-uşa Amene'r-resul tilaveti için Süleyman Efendi menzili
bade salatü'l-asr sure-i Mülk tilavetiçün fi yevm 2
vazife bades-salatü's-subh tilavet-i Yasin-i şerif fi yevm 1
vazife-i su-yolcu yevm 4
beray-ı şem-i asel 20 kıyye fi 150 fi sene 3.000
beray-ı kanadil 30 aded şirugan 40 kıyye fi sene 1.200
minare kandilleri için şirugan 42.5 kıyye fi sene 1.270
cami-i şerif şadırvanına cereyan eden su-yolu meremmeti masrafına fi sene 2.000
masraf-ı gayriha fi sene 200
masraf-ı kanadil ve (?) ve sair levazım fi sene 500
yekun 45.255 el-baki 1.240

vakf-ı dükkan-ı zevce-i Yağcı Cafer meşruta imam-ı cami-i Receb Paşa beher sene iki
hatm-i şerif tilavet ede

**2-vakf-ı sahibü'l-hayr Şemsizade-kızı demekle maruf nam sahibü'l-hayrın
vakfıdır der nefis-i Rodos**

asl-ı mal riyal gurus ki (?)250 fi 150 be-hisab-ı sağ akça 37.500 murabaha fi sene-i
kamile 4.687 sağ akçadır (v.77a)

el-masraf

cihet-i eczahan 2 nefer fi sene 1.080 tilavet der cami-i Receb Paşa
cihet beray-ı tilavet-i sure-i Mülk bade'l-asr fi sene 360
cihet-i müteveli fi sene 1.050
cihet-i kayyman nefer 2 fi sene 720 der cami-i Receb Paşa
Hudayi mescidinde bir kandil ve Kavaklı mescidinde iki kandil ikadiçün şirugan ve
vazife-i müteveli fi sene 160
Receb Paşa cami-i şerifinde kırk aded kandil ikasıçün şirugan bahası fi sene 1.260
yekun 4.660 el-baki 27

3-vakf-ı mescid-i Memi Şeyh der nefis-i Rodos

asl-ı mal nukud 87.600 murabaha fi sene-i kamile 13.140

minha el-masraf
cihet-i imamet fi sene 4.000
cihet-i müezzın maa kayyım ve ab-keş fi sene 4.000
cihet-i mütevellı fi sene 1.400
cihet-i cabi fi sene 600
beray-ı revgan-ı şır 33 kıyye 18 aded kandil fi sene 1.000
beray-i şem-i asel 10 kıyye fi sene 1.600
beray-i şem-i revgan 8 kıyye fi sene 320
beray-ı masraf-ı gayriha ve gerek toprağı fi sene 220
yekun 13.140

4-vakf-ı mescid-i Şadırvan nam-ı diğır Cümdi Sinan tabi-i Rodos

asl-ı mal 60.435 murabaha fi sene-i kamile 9.070
dekakin 10 bab der suk-ı köhne-bazarı
dekakin 3 bab der suk-ı dıraz
el-masraf
meşrut an imam-ı mescid-i mezbure
cihet-i imamet yevm 6
cihet-i müezzın yevm 4
cihet-i tevliyet yevm 5
bade'l-asr sure-i Nebe' tilaveti için yevm 1.5
bade'z-zahr üç İhlas-ı şerif tilaveti için yevm 1.5
bade'l-asr Muhammedi tilaveti için fi yevm 1
yekun 6.840 el-baki 2.230

5-vakf-ı mescid-i Sadri Çelebi der nefsi-i Rodos

asl-ı mal 65.500 murabaha fi sene-i kamile 7.500
dükkan 1 bab der nezd-i Kalamış-kapusu meşruta-yı imam-ı mescid-i mezbure
el-masraf
cihet-i imamet yevm 5
cihet-i müezzın yevm 5
cihet-i mütevellı yevm 5
beray-ı revgan-ı şır maa şem-i revgan yevm 5
beray-ı masraf-ı gayriha fi sene 300
yekun 7.500 (v.77b)

6-mekteb-i merhum Kara Mustafa Paşa der nefsi-i Rodos

asl-ı mal 12.000 murabaha fi sene-i kamile 1.800
mahzen 1 bab der mahalle-i Yahudiyan der yed-i Hasan beher şehır 6
mahzen-i diğır 1 bab der mahalle-i m der yed-i Rabia Hatun beher şehır 12
mahzen 1 bab der mahalle-i m der yed-i İsak Yahudi beher şehır 12

mahzen-i yağhane maa furun der mahalle-i m Kasım Paşa mahzeni demekle maruf
beher şehri 22

mahzen 1 bab der mahalle-i m der yed-i Hacı Abdullah beher şehri 24

hane 1 bab der mahalle-i Yahudiyan der yed-i Veli bin İbrahim beher şehri 4

dükkan der suk-ı aşçıyan sülüs icare-i zemin beher şehri 5

dükkan der suk-ı aşçıyan der yed-i Nasuh 1 bab beher şehri 15

dükkan der suk-ı arasta-yı atik 1 bab der yed-i Zeynel ve Zuleyha ber vech-i iştirak
beher sene 5

dükkan der Bab-ı İskele 1 bab der yed-i Mehmed kethuda beher şehri 15

dükkan der suk-ı demirciler der yed-i Hüseyin 1 bab beher şehri 10

dükkan der mahalle-i Yahudiyan der yed-i Ahi Çelebi 1 bab beher şehri 4

yekun icaratdan hasıl 1.800 murabaha der sene 1.720 yekun 3.528

mekteb-i mezbur her kim talim-i sibyan ederse icarat-ı mezbure mutasarrıf olmak
üzere meşrut olmağın deftere kayd olundu

**7-vakf-ı cami-i Seyyid Ahmed Beg bin Kurd-zade haliya Demirli cami demekle
marufdur**

tabi-i Rodos

asl-ı mal-ı vakf der zimem 150.120 meşruta imam-ı cami meblağ 17.000

yekun 167.120 para beş akça hesabı üzere murabaha 22.518

hane 1 bab meşruta-yı imam-ı cami-i m beher yevm üç İhlas tilavet oluna

mahzen-i kemer 1 bab meşruta-i imam-ı cami-i m senede bir hatm-i şerif tilavet ede

hane-i Monla Mehmed der nezd-i cami-i mezbure 1 bab beher mah 1 para cami-i

mezburun hasırına sarf olunur

8-medrese-i Demirli haliya muallimhanedir

asl-ı mal 15.000 para beşere

cihet-i muallim yevm 5

cihet-i mütevellî fi sene 450

yekun fi sene-i kamile 2250

**8-vakf-ı Hacı Nasuh der suk-ı Ali Paşa dükkan-ı pabuşçu 1 bab beher mah fi 40
para beşer akçadan cami-i mezburede altı adet kandil ikad olunmak için tayin
şud**

**9-musluk-ı vakf-ı Hacı Sünbül Mehmed bin El-Hacı Ahmed der mederese-i
enderun-ı Demirli**

asl-ı mal 7.000 para beşere murabaha 1.050

minha el-masraf

cihet-i mütevellî fi sene 360

cihet-i ab-keş fi sene 540

cihet-i masarır-ı gayriha fi sene 50

yekun 1.050
minha el-masraf-ı cami-i Demirli
cihet-i imamet fi yevm 7
cihet-i hitabet fi yevm 5
cihet-i müezzin 2 nefer fi 5 yevm 10
cihet-i kayyım 2 nefer fi 5 fi yevm 11
cihet-i tevliyet fi yevm 15
cihet beray-ı şem-i asel 10 kıyye fi sene 1.500
revgan-ı şir-i kandil 78 kıyye 36 fi sene 2.340
beray-ı masraf-ı gayrıha fi sene 720
beray-ı fitil ve kandil fi sene 360
beray-ı hasır fi sene 318
yekun fi sene 22.518

Demirli camii mütevellisi olan her kim ise musluk-ı mezburun dahi mütevellisi olmak vakfa-i meşruta üzere vazifesi ile mütevellî ola deyü mukayyed olmağın defter-i cedide kayd olundu (v.78a)

10-vakf-ı mescid-i Hudaî der mahalle-i m

asl-ı mal 53.685 onu onbir buçuk hesabı üzere resm alınur
vakf-ı el-Hac Mahmud beray-ı şem-i asel-i mescid-i mezbure meblağ 2.000
vakf-ı Hacı Abdullah beray-ı bade's-salatü'z-zahr sure-i Mülk tilavet oluna meblağ 3.00
vakf-ı Mustafa kethuda beray-ı kandil 1 meblağ 1.000
vakf-ı Hacı Osman beray-ı ecza-yı ab-ı sarnıç meblağ 3.000
hane-i mutaf Ali 1 bab beher mah 3
hane-i Kara Ebubekir 1 bab beher mah 3
Büyük kemer der nezd-i çeşme 1 bab beher mah 21
hane der nezd-i Büyük kemer hali
dekakin-i mutaf Ali der nezd-i mescid 1 bab beher mah 3
dekakin-i vakf-ı m nezd-i mescid-i m 1 bab beher mah 5
hane-i vakf-ı mezbure 1 bab beher mah 3
hane-i vakf-ı m 1 bab icare beher mah 2
dükkan der nezd-i Kızılkapu 1 bab beher mah 7
dükkan-ı kemer-i kebir der nezd-i m beher mah 7
mahzen-i kemer-i kebir 1 ba beher mah 30
dükkan-ı kemer 1 bab beher mah 4
mahzen-i kemer der nezd-i Kızılkapu 1 bab beher mah 1.5
dükkan der yed-i eskici Hasan 1 bab beher mah 2
dükkan der yed-i İbrahim Beşe 1 bab beher mah 1
hane der yed-i Öküz Mehmed 1 bab beher mah 3
yağhane-i Mehmed Efendi der suk-ı kuyumcular 1 bab beher mah 5
dükkan-ı Mehmed Efendi el-mezbur der nezd-i m 1 bab beher mah 5

dükkan der yed-i Triyandafilo ve Yorgi der nezd-i kuyumcular 3 bab beher mah 4
dükkan der yed-i Halil 1 bab beher mah 5
dükkan der yed-i Yahya beg der nezd-i Ortakapu 1 bab beher mah 5
dükkan der yed-i İmam Mehmed Efendi der nezd-i Ortakapu 1 bab beher mah 4
mahzen der yed-i Kaliti zimmi der nezd-i bedestan 2 bab beher mah 20
havlı der yed-i Kemal-oğlu yahudi beher mah 2
yekun-ı icare beher mah 145.5
haneha an vakf-i m icare fi sene 1.920
yekun 66.685 murabaha fi sene-i kamile 9.402, icarat-ı dekakin 1.920 yekun 11.322
hane 1 bab meşruta-i imam-ı mescid-i mezbur beher yevm Yasin-i şerif tilavet ede
el-masraf
cihet-i imamet fi sene 6.000
cihet-i müezzin fi sene 1.080
cihet-i kayyım fi sene 1.260
cihet beray-ı şem-i asel 7 kıyye fi sene 1.950
beray-ı revgan-ı şir 51 kıyye 30 aded kandil fi sene 1.530
beray-ı masraf-ı gayrıha fi sene 300
yekun 11.220 el-baki 102

11-vakf-ı Mustafa Reis bin Hasan an vakf-ı m

hane-i fevkani 5 bab tahtani 5 bab
hane-i mezburun içinde olan için turunç ve sair eşcarlarıyla mezkur Hudayi mescidine
her kim imam olursa amma (v.78b) sakin olup her gün kable's-salatü'l-asr Yasin-i
şerif tilavet ede ve her senede üç hatm-i şerif ede bir hatm-i şerif Receb-i şerifde ve bir
hatmi Şaban-i şerifde ve biri dahi Ramazan-i şerifde tilavet oluna mezkur hanenin
meremmeti için hasil-ı vakf bin akça nükud mütevell-i vakfa teslim etmekle
vakfiyyesinde meşruh ve tilavet olunan Yasin-i şerif ve üç hatm-i şerif sevabı ruhuna
hibe oluna deyü vakfiyyesinde şart etmeğin defter-i cedide kayd olundu

12-vakf-ı mescid-i Akmihrab der mahalle-i m

asl-ı mal 45.240 mal-ı be-din (?) murabaha fi sene 6.000
minha el-masraf
cihet-i müezzin ve kayyım fi sene 1.550
cihet-i tevliyet fi sene 1.200
beray-ı şem-i asel 6 kıyye fi sene 1.000
beray-ı revgan-ı şir 21 aded kandil 30 kıyye fi sene 1.050
beray-ı cihet-i ab-keş maa masraf-ı gayrıha fi sene 1.200
yekun 6.000
meblağ 17.000 rıblı imam-ı mescid olanlara meşrutadır mutasarıf ola

13-vakf-ı Ali bin İbrahim hane 1 bab der mahalle-i m

Akmihrab mescidi müezzini olanlara meşrut olmağın ve mescid-i mezburun karşusunda olan musluğ su çekmek üzere kaydı olmağın defter-i cedide kayd olundu

14-vakf-ı mescid-i Kavaklı el-meşhur Abdi halife tabi-i mahalle-i m

asl-ı mal 36.500 murabaha 5.475

dükkan 1 bab der yed-i müezzın Ahmed der suk-ı dırız beher mah 15

el-masraf

cihet-i imamet fi sene 2.605

cihet-i müezzın ve kayyım ab-keş fi sene 1.200

beray-ı şem-i asel 5 kıyye fi sene 750

beray-ı şırugan 24 kıyye fi 30 fi sene 720

beray-ı masarır-ı gayrıha fi sene 100

beray-ı masarır-ı kandil fi sene 100

yekun 5.475

15-vakf-ı mescid-i Çizmeçi Ali Ağa der mahalle-i Kavaklı

asl-ı mal 56.200 murabaha 8.430

el-masraf

cihet-i imamet fi sene 420

cihet-i müezzın fi sene 1.800

beray-ı şem-i asel 8 kıyye fi sene

beray-ı şırugan kanadil 30 kıyye fi sene

beray-ı masarır-ı gayrıha fi sene 300 (v.79a)

16-vakf-ı mescid-i Hurmalı el-meşhur İbrahim Efendi demekle marufdur der mahalle-i m

asl-ı mal 46.000 murabaha 6.900

el-masraf

cihet-i imamet fi sene 1.800

cihet-i tevliyet fi sene 1.520

cihet-i müezzın maa kayyım ve şırugan fi sene 1.800

beray-ı ab-ı musluk fi sene 1.200

beray-ı şem-i asel 1.5 kıyye fi sene 215

beray-ı ab-keş der kurb-ı mescid-i m musluk fi sene 240

beray-ı hasır fi sene 125

yekun 6.900

17-vakf-ı Selanikî Osman Efendi 1 hane beray-ı tilavet-i Yasin-i şerif bade salatü'z-zahr imam olan kimesneye meşrut der mahalle-i m

18-vakf-ı Nefise Hatun 1 bab beray-ı tilavet-i İhlas selase bade salatü'l-üşa imam olanlar okuya deyü meşruta der mahalle-i m

19-vakf-ı Abdünnebi Efendi hane 1 bab der mahalle-i Tekyeci Veli meşruta-i imam-i mescid-i m

20-vakf-ı Etmekçi Sinan hane 1 beray-ı hatm-i şerif fi sene 2 imam olanlar senede iki hatm-i şerif okuya deyü meşrut der mahalle-i Tekyeci
dükkan 1 bab mahzen 1 bab der yed-i Elmacı Mehmed kethuda icaresi mescid-i mezburun masarısına sarf oluna der nezd-i Bab-ı İskele beher şehir 40

21-vakf-ı Kömürgöz-zade Osman icare-i zemin mescid-i mezbure masarısına sarf olunur beher şehir 25 icare-i zemin-i dekakin 1 bab

22-vakf-ı Osman dükkan 1 bab beher şehir 25 mescid-i mezbure masarısına sarf olunur der nezd-i Bab-ı İskele
zeminhane der yed-i Kassab Ali 1 bab beher şehir 10 mescid-i mezbure levazımına sarf olunur
furun halen mahzen olup Kassab Ali tasarrufunda olup icare-i zemin beher mah 0.5 akça olup mescid-i mezbure sarf olunur
zemin-i icare-i hane der yed-i Kara-oğlan beher şehir 5 mescid-i mezbure masarısına sarf olunur
mahzen 4 bab der mahalle-i yahudiyan der nezd-i çeşme muattal
yekun icarat-ı dekakin maa mahzenha fi sene 1.380 mescid-i mezbure levazımına sarf olunur

23-vakf-ı mescid-i Ali Bey hala Ali Menfa demekle meşhurdur dermahalle-i m
asl-ı mal 47.200 be-hesab-ı çürük ribhü be-hesab-ı para 1.798
zemin-i icare-i haneha ve bağçe maa bağ fi sene 1.910 çürük
asiyab-ı Mirahur Yusuf harap 1 bab
el-masraf
cihet-i imamet fi sene 2.100 sağ akça
cihet-i nazır-i vakf fi sene 240 sağ akça
cihet-i müezzin maa kayyım fi sene 720 sağ akça
cihet-i tevliyet fi sene 1.320 sağ akça
beray-ı masraf-ı şem-i revgan fi sene 414 sağ akça (v.79b)

24-vakf-ı mescid-i Han-zade de mahalle-i m
asl-ı mal 66.410 murabaha fi sene 9.961
el-masraf
cihet-i imamet fi sene 3.900
cihet-i müezzin ve kayyım fi sene 1.440
cihet-i mütevellı ve cabi fi sene 2.880
cihet-i ab-keş fi sene 720

beray-ı şem-i asel 3 kıyye fi sene 450

beray-ı kandil-i şirugan 10 aded 20 kıyye fi sene 571

yekun 9.961

bağçe hariç-i kal'a der nezd-i Kızıl-kapu der yed-i Battal-zade meşruta-i müezzin-i mescid-i mezbure beher mah icare-i zemin meblağ 60 çürük 8

bağçe hariç-i kal'a der nezd-i m mescid-i mezburede imam olanlara meşruttur beher mah icare-i zemin 60 çürük 8

hane der dahil-i kala der nezd-i Egri-liman der yed-i Hacı Mehmed 1 bab icare-i zemin fi sene 60 çürük 8

hane der mahalle-i Hanzade der yed-i Furuncu Mehmed mescid-i mezbureye beher sene iki vukiyye şem-i asel için meşrutadır 1 bab

hane der yed-i Eglence Hatun 1 bab mescid-i mezburun imamına meşruttur fi sene 40 çürük 8

dükkan-ı kemer der enderun mescid-i mezbura bir vukiyye şem-i esal senede vermek üzere meşruttur

vakf-ı dükkan-ı hallaç icaresinden Kömür-göz mescid-i mezbura iki kandil ve osman dahi bir kandil ceman üç kandil ikadı için meşruttur

yekun-ı icarat-ı vakf fi sene 1.440

25-vakf-ı mescid-i Tireli Hamza Beg der mahalle-i m

asl-ı mal sağ para 38.700 minha 116.100 sağ akça murabaha fi sene-i kamile 17.415

el-masraf an vakf-ı m

cihet-i imamet maa muallim maa meşrut fi yevm 13

cihet-i müezzin yevm 3

cihet-i halife-i muallimhane yevm 1.5

cihet-i nezaret yevm 6

cihet-i tevliyet yevm 9

cihet-i kitabet yevm 1.5

cihet-i kayyım yevm 7

cihet-i cibayet yevm 2

cihet beray-ı şem-i asel ve hasır yevm 3

yekun yevm 46 fi sene 16.500 el-baki 855 (v.80a)

Hane bir bab Cennet Hatun haliya der yed-i Halil sipahi icare beher şehri 3 sağ akça

dükkan-ı kemer 1 bab der suk-ı Yahudıyan icare beher şehri 18 sağ akça

yekun-ı icarat-ı fi sene-i kamile 468 sağ akça olmak üzere mescid-i mezburun meremmatına sarf oluna deyü

26-vakf-ı mescid-i Sadri-i diğer der mahalle-i m

asl-ı mal 24.450, 12.550 yekun 46.750 Abdi çelebi vakfından şem-i asel ve şem-i revgan ve şirugan için havaledir murabaha fi sene 7.012

el-masraf an vakf-ı m

cihet-i imamiye fi sene 4.717

cihet-i müezzın fi sene 360
cihet-i kayyım fi sene 360
beray-ı şem-i asel 4.5 kıyye fi sene 675
beray-ı şem-i rugan 3 kıyye fi sene 120
beray-ı şırugan 21 kıyye 10 aded kandil fi sene 630
beray-ı masaríf-ı gayrıha fi sene 150
Kelam-ı kadım meşruta-i imam der mescid-i mezbure 1 cild
hane 2 bab meşruta-i imam der mahalle-i mezbure
yekun-ı masaríf 7.012

27-vakf-ı musluk der medrese-i İbrahim Paşa der mahalle-i m
asl-ı mal nükud 7.500 mal-ı be-din (?) 1.150 para beşer akça hesabı üzeredir
murabaha der sene-i kamile fi sene 1.125
minha el-masraf
cihet-i tevliyet beher mah 40
cihet-i abkeş yevm 1.5
beray-ı masaríf-ı gayrıha yevm 1
yekun 1.125

28-vakf-ı sahibü'l-hayrat A'ma Ahmed Çelebi ibn Osman Çelebi der haric-i
kal'a-yı Rodos
asl-ı mal 16.000 para beşer akça hesabı üzere murabaha fi şehri-i kamile 2.265
minha el-masraf
cihet-i imam fi sene 750
cihet-i müezzın ve kayyım fi sene 450
cihet-i tevliyet fi sene 750
beray-ı şırugan 2 kandil
beray-ı masraf-ı gayrıha
beray-ı masraf-ı hasır ve gerek (v.80b)

29-vakf-ı mescid-i İskele der haric-i kala-i Rodos tabi-i m
asl-ı mal 31.200 çürük murabaha 4.680
el-masraf an vakf-ı m
cihet-i imamet beher mah 243 fi sene 2.916
cihet-i müezzın beher mah 65
cihet-i tevliyet maa ferraş beher mah 82
yekun 4.680

30-vakf-ı mescid-i sahibü'l-hayrat der kuleli asiya tabi-i Rodos
asl-ı mal 24.240 murabaha 3.636
minha el-masraf
cihet-i imamet fi sene 2.160

cihet-i müezzin fi sene 240
cihet-i kayyım fi sene 240
cihet-i tevliyet fi sene 720
beray-ı şem-i revgan-ı kandil ve fitil fi sene 276
yekun fi sene 3.636

31-vakf-ı mescid-i Mustafa Paşa ibn Mahmud Paşa tabi-i Rodos

asl-ı mal 13.700 murabaha fi sene 2.055
el-masraf an vakf-ı m
cihet-i imamet der sene 1.335
cihet-i müezzin fi sene 240
cihet-i ab-keş-i musluk fi sene 480
yekun 2.055
dükkan 1 bab vakf-ı Mustafa Paşa meşruta-i imam-ı mescid bade's-salatü'l-asr be
tilavet-i sure-i Mülk
dükkan 1 bab beray-ı musluk-ı mescid-i mezbure
zemin meşruta-i imam-ı mescid-i mezbure icare beher mah 3 (v.81a)

32-vakf-ı mescid-i Şadırvan der nefsi-i Rodos

asl-ı mal 58.550 murabaha fi sene 8.770
el-masraf an vakf-ı m
cihet-i imam yevm 6
cihet-i müezzin yevm 4
cihet-i mütevellî yevm 5
beray-ı tilavet-i sure-i Benne' imam olanlar okuya fi yevm 1.5
yekun 6.840 el-baki 1.335

33-vakf-ı mescid-i Debbağhane der hariç-i kala-yı Rodos tabi-i m

asl-ı mal 42.750 murabaha fi sene 4.275
el-masraf an vakf-ı m
cihet-i imam yevm fi sene 4.075
cihet beray-ı hasır fi sene 200
yekun 4.275

34-vakf-ı mescid-i Yeniçeri der mahalle-i m

asl-ı mal 60.000 mal-ı bedük 1.560 murabaha fi sene-i kamile 10.000
el-masraf an vakf-ı m
cihet-i imamet fi sene 3.000
cihet-i müezzin ve kayyım fi sene 3.000
beray-ı şem-i asel fi sene 1.000
beray-ı şem-i revgan fi sene 610
beray-ı revgan-ı şirugan ve kandil fi sene 1.140

yekun 9.050 el-baki 950

35-vakf-ı Mustafa Çelebi beray-ı ecza-yı şerif tilavet-i cami-i Receb Paşa der nefsi Rodos

asl-ı mal 80.000 murabaha fi sene-i kamile 11.700

el-masraf an vakf-ı m

cihet-i eczahan 10 nefer yevm 12

cihet-i tevliyet yevm 10

cihet-i nazır yevm 3.5

cihet-i katib yevm 1.5

cihet-i cabi yevm 1.5

yekun yevm 32,5

yekun 11.700 el-baki 300 (v.81b)

36-vakf-ı Hacı Emine Hatun tikavet-i ecza-i cami-i Süleymaniyye der nefsi Rodos

asl-ı mal 55.800 murabaha fi sene-i kamile 7.200

el-masraf

cihet-i eczahan 10 nefer fi yevm 10.5

cihet-i tevliyet fi yevm 6

cihet-i cabi yevm 1.5

cihet-i kitabet yevm 1

cihet-i nezaret yevm 0.5

beray-ı cihet-i hatm-i şerif cami-i mezbure fi sene 300

yekun 7.320

37-vakf Sünbüllü suyu tarikinin tamir ve termimi için bazı sahibü'l-hayrat vakf eylediği nükd

asl-ı mal 113.700 be hesab-ı çürük murabaha be hesab-ı çürük fi sene 17.055

el-masraf an vakf-ı m

cihet-i tevliyet yevm 12

cihet-i kitabet yevm 3

cihet-i mutemed ve cabi yevm 3

cihet-i su-yolcu yevm 3

beray-ı tamir ve termim-i rah-mai fi sene 2.040

yekun 13.320 el-baki 3.735

38-vakf-ı sahibü'l-hayrat der cami-i Mendirek der haric-i Rodos

asl-ı mal 30.550 murabaha fi sene 4.537

el-masraf an vakf-ı m

cihet-i imamet fi sene 1.897

cihet-i müezzın maa kayyım fi sene 1.200

beray-ı tilavet-i sure-i Yasin bade salatü's-subh her kim imam olur ise okuya

fi sene 360

beray-ı tilavet-i sure-i Mülk bade salatü'z-zahr imam olanlar okuya fi sene 360

beray-ı tilavet-i sure-i Benne' bade salatü'l-asr imam olanlar okuya fi sene 360

beray-ı tilavet-i sure-i Mülk bade salatü'z-zahr imam olanlar okuya fi sene 360

yekun 4.537

39-vakf Kızılkapu demekle maruf kapuda beher yevm bade'l-asr taam tabh ve mevcut bulunan neferat itam için bazı ashabü'l-hayrat vakf eyledikleridir

asl-ı mal 250.065 murabaha fi sene 37.510

el-masraf an vakf-ı m

cihet-i imamet fi sene

cihet-i ab-keş fi sene

cihet-i tevliyet fi sene 2.160

cihet-i kitabet fi sene 1.080

beray-ı lahm fi sene 1.500 (v.82a)

beray-ı şem-i revgan fi sene 500

beray-ı şirugan fi sene 240

beray-ı piriñç 79.5 keyl fi 75 fi sene 6.000

beray-ı revgan-ı sade 80 kıyye fi sene 2.880

beray-ı kalay ve masarır-ı gayrıha fi sene 360

beray-ı kaba hasır 20 fi sene 180

yekun 30.480 el-baki 7.030

40-vakf Karakaş-zade el-Hac Mehmed nam sahibü'l-hayrın on aded ecza-yı şerif tilavet der cami-i İbrahim Paşa

asl-ı mal 65.100 murabaha fi sene 9.765

el-masraf an vakf-ı m

cihet-i eczahan 10 neferen yevm 16

cihet-i tevliyet yevm 5

cihet-i kitabet yevm 3

cihet-i cibayet yevm 3

yekun 9.720 el-baki 45

41-vakf-ı Mukîm Efendi der nefis-i Rodos tabi-i m

asl-ı mal 60.000 murabaha fi sene 15.000 sağ akça

el-masraf

vazife-i eczahanan 10 neferen yevm 15.5

vazife-i hafız-ı ecza yevm 1

vazife-i beray-ı tilavet-i sure-i Mülk yevm 2

vazife-i tevliyet yevm 7

vazife-i nazır yevm 2

vazife-i kitabet yevm 1

vazife-i cabi yevm 2
vazife-i beray-ı tilavet-i Yasin-i şerif der cami-i Demirli be vakt-i subh yevm 3
vazife-i huzur-ı tilavet-i İhlas-ı şerif beher yevm 11 yevm 2
vazife-i beray-ı tilavet-i sure-i Benne' bade salatü'l-asr fi mescid-i Hurmalı yevm 2
yekun-ı vazائف yevm 38.5 fi sene-i kamile 13.860 el-baki 1.140

42-vakf-ı El-Hac Mehmed ibn El-Hac Ahmed beray-ı gayriha der nezd-i mescid-i Zeyyati Efendi der nefsi Rodos

asl-ı mal 10.200 murabaha fi sene 1.530
el-masraf an vakf-ı m
cihet-i tevliyet yevm 1
cihet-i ab-keş yevm 2
beray-ı levazım-ı gayriha beher mah fi 25 fi sene 300
yekun-ı masraf fi sene 1.380 el-baki 150 (v.82b)

43-vakf-ı mescid der karye-i Salakoz tabi-i kaza-i Rodos

asl-ı mal 13.000 be hesab-ı çürük, para beşer murabaha fi sene 1.950
meblağ-ı mezburdan mescid-i mezbure imamına ve mütevellisine ve kandillerine ve hasırına bindokuz yüz elli akça verilir

44-vakf-ı mescid-i Arasta der nefsi Rodos

asl-ı mal 26.500 çürük para beşer murabaha fi sene 3.975
el-masraf an vakf-ı m
cihet-i imamet yevm 5
cihet-i müezzin beher mah fi 35
cihet-i müteveli yevm 4
cihet-i hasır ve dam üzerine gerek toprağı ve çardağına ve sair meremmatına sarf olunur fi sene 315
yekun 3.975

45-vakf-ı mescid-i Piyalettin der nefsi Rodos

asl-ı mal 24.600 sağ akçadır murabaha fi sene 1.230 paradır
el-masraf an vakf-ı m
cihet-i imamet der sene para 216
cihet-i müezzin ve kayım der sene para 276
cihet-i tevliyet der sene para 360
cihet beray-ı şem-i asel der sene para 60
cihet beray-ı şem-i revgan 8 kıyye der sene para 64
beray-ı revgan-ı şir 15 kıyye fi sene para 90
cihet-i tilavet-i Yasin-i şerif bade's-salatü's-subh meşruta-i imam-ı mescid-i mezbur fi sene para 72
cihet-i tilavet-i sure-i Yasin kable's-salatü'l-uşa meşruta-i imam-ı mezbur

fi sene para 72

beray-ı kandil ve mühimmatı fi sene para 20 yekun-ı para 1.230

46- evkaf-ı müteferrika ki bazı ashab-ı hayratdan kimesneler vakf eyledikleridir der nefsi Rodos

dükkan-ı kemer 1 bab beray-ı tilavet-i İhlas-ı şerif 3 aded

hane-i kemer Hatun beray-ı tilavet-i Yasin-i şerif beher yevm 3 imam olanlar okuya 1 bab

hane-i El-hac Fatıma Hatun beray-ı tilavet-i Yasin-i şerif beher yevm 3 imam olanlar okuya 1 bab

hane-i vakf-ı El-hacc Yusuf 1 bab beher yevm birer sure-i Mülk okuya

bağ haric-i kala der rah-ı Sünbüllü der tasarruf-ı zevce-i Küçük Ebubekir beher yevm 1 akça alınup senede üç hatm-i şerif tilavet oluna

hane-i vakf-ı Aişe Hatun 1 bab beher sene kırk akça icare olunup nisf vukiyye şem-i asel mescid-i mezburede ikad oluna

47-vakf Mehmed Giray Han validesi Daver Bike Sultan haric-i kal'a ki Kumburnu nam mahalde vaki merhum Can Bek Giray Han türbesine

asl-ı mal 45.720 murabaha fi sene 6.858 (v.83a)

el-masraf an vakf-ı m

cihet-i türbedar fi sene 4.758

cihet-i tevliyet 1.680

cihet-i nezaret fi sene 420

yekun 6.858

48-vakf sahibü'l-hayrat bazı kimesneler Bab-ı Mesdud mescid-i şerifine vakf etdikleridir der nefsi Rodos

beray-ı tilavet-i Amene'r-resul bade'l-aşa imam olanlar okuya meblağ 3.000

beray-ı tilavet-i sure-i Benne' imam olanlar bade's-salatü's-subh okuya meblağ 7.000

beray-ı tilavet-i sure-i Mülk kible'l-salatü'l-asr imam olanlar okuya meblağ 4.000

beray-ı tilavet-i sure-i Mülk bade's-salatü'z-zahr imam olanlar tilavet edeler meblağ 6.000

beray-ı tilavet-i risale kış gecelerinde haftada iki gece okunmak şartıyla imam olanlar tilavet edeler meblağ 3.390

beray-ı tilavet-i İhlas-ı şerif bade salatü'l- hamse imam olanlar üçer gün okuyalar meblağ 4.000

49-vakf-ı Ümmügülsüm Hatun 1 bab hane beray-ı tilavet-i Yasin-i şerif kable's-salatü'z-zahr imam olanlar tilavet edeler meblağ 10.500

50- vakf-ı Ümmügülsüm Hatun mescid-i şerifde müezzin olanlar üçer İhlas-ı şerif tilaveti için şart eylediği meblağ 3.000

beray-ı masraf-ı gayriha vakf-ı Ümmügülüm Hatun an mescid-i mezbure meblağ 1.000

vakf-ı Cederi Hatun beray-ı masarır-ı gayriha an mescid-i m meblağ 1.000

beray-ı kanadil 6 aded merhum sultan Süleyman Han evkafından zıkr olunan altı kandili olub yaz ve kış ikad oluna

51-beray-ı vakf-ı sahibü'l-hayrat 37 aded kandil meblağ 8.000 kayyım olanlar yediyle sarf oluna zıkr olunan otuzyedı kandilin dört adedi yaz ve kış ikad olunur otuzüçü ancak kışım ikad olunur zıkr olunan otuz yedi kandilin (?)vakf olan meblağ 1500 mezbur kandiller beher mah altışar vukiyye revgan ve kandil ve sair masarır için vakf olunan meblağ 19.500

mal-ı nü kud nazır olan mutasarır ola meblağ 2.500

beray-ı tilavet-i cüz-i Aşer ve kable'l-aşa sure-i Mülk tilavet ede meşruta-i nazır meblağ 7.000 yekun 81.390

52-vakf-ı mescid-i Abdülcelil Beg der nefsi-i Rodos

asl-ı mal 88.400 çürük para beşer murabaha maa icarat fi sene 20.052

el-masraf an vakf-ı m

cihet-i imamet yevm 8

cihet-i müezzin yevm 6

cihet-i kayyım ve ab-keş yevm 6

cihet-i cibayet yevm 3

cihet-i nezaret yevm 1

cihet-i tevliyet yevm 10

cihet-i eczahanan 6 neferen yevm 8

cihet-i kitabet yevm 3

beray-ı tilavet-i Yasin-i şerif yevm 1.5

beray-ı masarır-ı gayriha fi sene 252

beray-ı şem-i asel ve revgan-ı şir ve şem-i revgan ve hasır yevm 8.5

yekun 20.052

53-vakf-ı Hamza Beg der mahalle-i Demirli

asl-ı mal 65.000 murabaha fi sene 9.750 çürük (v.83b)

el-masraf an vakf-ı m

cihet-i eczahan 10 neferen yevm 11.5

cihet-i tevliyet yevm 10

beray-ı tilavet-i sure-i Mülk yevm 2

beray-ı şem-i asel yevm 1.5

yekun 9.000 el-baki 750

zıkr olunan eczalar beher yevm bade's-salatü'l-asr Demirli camiinde tilavet olunup şem-i asel dahi cami-i mezburda ikad olunur ber muceb-i hüccet-i kadı

54-vakf-ı Muhterem Hatun

asl-ı mal 12.000 sağ akça murabaha 1.800 sağ akça minha el-masraf
cihet-i eczahanan 5 neferen fi sene-i kamile 1.800

55-vakf-ı medrese-i merhum ve mağfurün leh sultan Süleyman Han aleyhirrahmete ve'l-gufran hazretlerinin evkaf-ı şerifesinde İçhisar medresesinde sakin olan talib-i ilm huceratında ve medrese-i mezbure dahilinde ihya olunan mescid-i şerifde kanadil ikadı için ashab-ı hayratın vakf eylediği nükuddur

asl-ı mal 53.260 murabaha fi sene 7.989

el-masraf an vakf-ı m

cihet-i tevliyet der sene 612

cihet-i kitabet der sene 720

cihet-i ab-keş der sene 369

yekun 1.701 el-baki 6.288 meblağ-ı mezburu medaris-i münif ve mescid-i şerifin kanadil ve sair levazımına sarf oluna deyü meşruttur

tahriren fi evail-i şehir-i Muharremi'l-haram sene selase ve ısrin ve mie ve elf (1123)

Abstract

Ottoman Awqaf in the island of Rhodes (1522-1711)

Some *Ottoman evqaf* documents we publish in Latin scripts at the end of my article mainly indicate that charitable Islamic institutions (*awqaf*) were set up by benevolent Muslim Turk men and women from Anatolia mainland for Islamic aims and public benefits in the island of Rhodes after Ottoman conquest. Suleiman the Magnificent's *evqaf* was one of the important Islamic institutions of the island. We try to explain the pious foundations of the island here that founded until 1711 apart from Suleiman the Magnificent *awqaf*. From the documents it is known that usury method (*murabahacılık*) was used by the founders in *awqaf*. Good Ottoman coin (*sağ akça*) or irrecoverable money's (*çürük*) interest (*ribh*) is devoted to anywhere by the founders on the whole.

It is obvious that the pious and benevolent founders, including women, founded about 50 pious institutions in the island until 1711. For example, Recep Pasha, one of the philanthropists, constructed not only a mosque in the town of Rhodes in 1588, but assigned a some of money for the expenditures of the mosque as well. In same way Seyyid Ahmed bey, son of Kurdoğlu, Ottoman captain participated in the conquest, devoted to Demirli mosque of the town his money and properties. Among these founders the situations of Muslim Turk women founders are interesting. Indeed more women are devoted to the reading chapters of the Qur'an in the island eternally his money or estates. Differently, Daver Bike Hatun's money, a woman from the family of the Khans of the Crimea had devoted to the tomb of Can Bek Giray built the town of Rodhos, one of the khans of the Crimea.